

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Plattelandsvernieuwing van de HAS Den Bosch

	Gegevens	
datum	Naam instelling	: HAS Den Bosch
28 juni 2012	Naam opleiding	: hbo-bachelor Plattelandsvernieuwing (240 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	: 19 december 2011
Besluit	Variant opleiding	: voltijd
accreditatie hbo-bachelor	Afstudeerrichtingen	: Tuin- en landschapsmanagement, Stad- en streekontwikkeling
Plattelandsvernieuwing van de	Locatie opleiding	: 's-Hertogenbosch
HAS Den Bosch		
(000094)	Datum goedkeuren	
uw kenmerk	panel	: 27 september 2011
11-12/165/02.45	Datum locatiebezoeken	: 27 en 29 september 2011
ons kenmerk	Datum visitatierapport	: december 2011
NVAO/20121871/AH		
bijlagen		
3		

Aanvullende informatie

De NVAO heeft bij e-mail van 5 maart 2012 het bureau van AeQui om aanvullende informatie gevraagd over verschillende aspecten van het door de aanvragende instelling meegezonden visitatierapport. Per e-mails van 16 april 2012 en 26 april 2012 heeft de NVAO de gevraagde informatie ontvangen.

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport en de aanvullende informatie deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding goed heeft bevonden.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen panel

Op 27 en 29 september 2011 is de hbo-bacheloropleiding Plattelandsvernieuwing van Hogeschool HAS Den Bosch gevisiteerd door een commissie van AeQui.

Pagina 2 van 8 De opleiding Plattelandsvernieuwing, in 2000 ontstaan, richt zich op de ontwikkeling en het ontwerp van duurzame leefomgevingen in stedelijk en landelijk gebied. De opleiding heeft drie studierichtingen: Landscape Design, Stad- en streekontwikkeling en Tuin- en landschapsmanagement. De visitatiecommissie heeft waardering voor de praktijkgerichtheid van de opleiding en brede oriëntatie op het beroep binnen het curriculum. Docenten zijn enthousiast en betrokken bij het onderwijs, het vakgebied en hun studenten. De studenten zijn gemotiveerd en ontwikkelen zich tot veelzijdige en vakbekwame professionals in de groene sector. Het eindniveau van de studenten voldoet ruimschoots aan de eisen van een hbo-bachelor. De commissie vindt op grond daarvan dat hier sprake is van een goede opleiding; volgens de NVAO-beslisregels krijgt deze opleiding de kwalificatie voldoende.

De doelstellingen

De visitatiecommissie beoordeelt de beoogde eindkwalificaties als voldoende. De visitatiecommissie constateert dat de eindkwalificaties zijn afgestemd op de eisen en behoeftes in het werkveld. Zij waardeert de brede oriëntatie op het beroepenveld binnen de drie studierichtingen. Deze zijn gericht op het opleiden van generalistische professionals die het vakgebied overzien en in verschillende functies inzetbaar zijn bij de ontwikkeling van de groene leefomgeving. Het eindniveau is geconcretiseerd naar zowel inhoud als niveau, en komt tegemoet aan de competentie-eisen van de internationaal erkende Dublin-descriptoren.

De onderwijsleeromgeving

Ook de onderwijsleeromgeving heeft de visitatiecommissie als voldoende beoordeeld. Het programma van de opleiding is op de beroepspraktijk georiënteerd en biedt studenten een gedegen basis voor een beroep in de groene sector. Dankzij de diversiteit aan leervormen en de inrichting van de modules zijn de studenten in staat de gestelde eindkwalificaties per studierichting te behalen. De opleiding heeft een studeerbaar programma ontwikkeld met een passend didactisch concept. Studenten worden in het eerste jaar middels probleemgestuurd onderwijs voorbereid op de belangrijkste leervorm na de propedeuse: het projectonderwijs. In het projectonderwijs maken studenten kennis met het toekomstige beroep. Zij voeren vanaf het tweede jaar reële opdrachten uit voor bedrijven en organisaties in het werkveld, en worden ook mede door de opdrachtgever beoordeeld. Dankzij de projecten voor opdrachtgevers, de verplichte stages - waarvan één in het buitenland - en de invulling van de afstudeeropdracht, zijn studenten al voor het afstuderen vertrouwd met de eisen die aan het beroep gesteld worden. Daarnaast is de opleiding sterk gericht op de ontwikkeling van een zelfstandige werkhouding bij de studenten en biedt daartoe een gedegen traject. De opleiding heeft een uitnodigend, open karakter en wordt gedragen door een team van enthousiaste, betrokken docenten en stafleden. De opleiding staat open voor suggesties van haar studenten en vanuit het werkveld voor wijzigingen in het curriculum. Studenten van de opleiding kunnen gebruik maken van specifiek voor de opleiding ingerichte faciliteiten, zoals een schooltuin, laboratoria en vakspecialistische software.

De toetsing en het gerealiseerd niveau

Tot slot beoordeelt de visitatiecommissie de toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties als goed. De visitatiecommissie heeft geconstateerd dat het eindniveau van de studenten ruimschoots aan de eisen van een hbo-bachelor voldoet. De afstudeerprojecten zijn van een kwalitatief hoog niveau en de studenten komen tegemoet aan de behoeftes van het beroepenveld. Afgestudeerden beheersen het vak, zijn breed georiënteerd, flexibel en in staat nieuwe zaken snel op te pakken. Ook de studenten van de nog jonge studie Landscape Design vertonen een hoog niveau in hun toetsen en projecten. De toetsing binnen de opleiding wordt goed uitgevoerd. Bij de beoordelingen en evaluaties vormen de

Pagina 3 van 8 eindkwalificaties de leidraad, die geconcretiseerd zijn in objectieve, intersubjectieve beheersingscriteria. Er zijn meerdere beoordelaars betrokken bij de toetsing en de gehanteerde toetsvormen sluiten goed aan bij het type onderwijs. Studenten worden inzichtelijk geïnformeerd over de inhoud, vorm en momenten van toetsing. De opleiding borgt de kwaliteit van haar toetsingssysteem door middel van effectieve overlegstructuren tussen docenten, moduleteams, de opleidingscommissie en de toetscommissie.

Aanbevelingen

Naast deze positieve bevindingen vraagt de commissie aandacht voor een aantal verbeterpunten binnen de opleiding. Deze zijn vooral te zien als ruimte die de opleiding heeft voor verdere verbetering en doen geen afbreuk aan de totale beoordeling. De visitatiecommissie is van mening dat het werkveld structureler en intensiever zou kunnen worden betrokken bij de formulering van de einddoelen. Bovendien zou de positie van de drie studierichtingen ten opzichte van actuele ontwikkelingen in de sector – op nationaal *en* internationaal niveau – beter kunnen worden geëxpliciteerd. Het gaat daarbij om een heldere visie op de overkoepelende doelstellingen van de opleiding. Hoe verhoudt de opleiding zich tot actuele ontwikkelingen in de sector – nationaal *en* internationaal; welk profiel delen de studenten die de opleiding hebben afgerond? Een concrete invulling van deze aspecten zou de opleiding in staat stellen een krachtiger profiel te ontwikkelen en haar positie in de markt te versterken. Zowel bij de (her)formulering van haar einddoelen als bij de invulling van het programma zou de opleiding meer gebruik kunnen maken van aanwezige expertise in het werkveld. Deze conclusie is met name gebaseerd op de in verhouding beperkte recente werkervaring van het onderwijzend personeel in combinatie met het feit dat het werkveld structureler en gericht ondervraagd zou dienen te worden over de actualiteit van het programma. Dit aspect zou versterkt kunnen worden wanneer de opleiding gastdocenten intensiever bij het onderwijs betreft en het werkveld frequenter en breder raadpleegt. Daarnaast adviseert de commissie de opleiding om de verplichte literatuurlijst aan te vullen met disciplineoverstijgende studies over stad, landschap en gebiedsontwikkeling, zodat studenteninzicht krijgen in de bredere, actuele context van het beroepenveld. Ook de internationale dimensie van de opleiding zou verdiept kunnen worden door aan te sturen op een meer inhoudelijke invulling van de buitenlandstage en in het curriculum nadrukkelijk aandacht te besteden aan de internationale context van de sector. Vertegenwoordigers uit het werkveld geven aan dat de samenwerking tussen de verschillende beroepen in de sector steeds belangrijker wordt. Het zou daarom goed zijn wanneer studenten uit de drie studierichtingen al vroeg in de studie leren samenwerken en communiceren. De opleiding heeft vooralsnog geen lectoraat kunnen aanstellen. De commissie onderschrijft het voornemen van management en staf om dit op termijn te realiseren, met name omdat de opleiding in haar thematiek dicht op belangrijke ontwikkelingen in de agrarische sector zit. De opleiding heeft gekozen voor ontwerpatelier als werkvorm binnen de studierichting Landscape Design. De invulling hiervan beperkt zich vooralsnog tot vaste onderwerpkolommen. De visitatiecommissie moedigt de opleiding aan deze werkvorm verder te ontwikkelen door onder andere in te zetten op de aanwezigheid van (24-uur per dag) toegankelijke atelier ruimtes, printfaciliteiten en een maquette ruimte, maar ook het gebruik van professionals bij presentaties in de vorm van *visiting critics*.

Alles overziend heeft de visitatiecommissie een opleiding aangetroffen die de potentie heeft een innovatieve bijdrage te leveren aan de duurzame ontwikkeling van het landschap in stedelijk en landelijk gebied. Ofschoon de visitatiecommissie met name op het gebied van de doelstellingen en de onderwijsleeromgeving van de opleiding een aantal aanbevelingen heeft geformuleerd, heeft zij ook geconstateerd dat de opleiding studenten aflevert met een hoog eindniveau die bovendien door het werkveld worden gewaardeerd. In haar eindoor-

Pagina 4 van 8 deel 'goed' voor de gehele opleiding heeft de commissie dit in belangrijke mate laten meewegen. Daarmee zijn alle standaarden van het NVAO-kader positief beoordeeld (voldoende en goed) en op die grond geeft de visitatiecommissie een positief advies inzake accreditatie van de opleiding Plattelandsvernieuwing.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel, in het bijzonder die over het structureler en intensiever betrekken van het werkveld bij het actueel houden van einkwalificaties en programma, het leggen van meer dwarsverbanden tussen de drie studierichtingen binnen de opleiding, en het besteden van meer aandacht in curriculum en literatuurlijst aan de internationale context van de sector. Verder signaleert de NVAO als verbeterpunten: het verhogen van het aantal docenten met een universitaire opleiding en het leggen van een grotere nadruk op het toetsen van de individuele prestatie van de student bij de beoordeling van het afstudeerwerk.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de HAS Den Bosch te 's-Hertogenbosch in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 20 maart 2012 naar voren te brengen. Per e-mail van 4 juni 2012 heeft de instelling van de gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele aanpassingen in bijlage 2.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Plattelandsvernieuwing (240 ECTS; variant: voltijd; locatie: 's-Hertogenbosch) van de HAS Den Bosch te 's-Hertogenbosch. De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen: Tuin- en landschapsmanagement, Stad- en streekontwikkeling, Landscape Design. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2013 en is van kracht tot en met 31 december 2015 (2018)¹.

Den Haag, 28 juni 2012

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

ba

Lucien Bollaert
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

¹ Gelet op het bepaalde in artikel 18.32c, derde lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) bedraagt de geldigheidsduur van de accreditatietermijn van de opleiding maximaal drie jaar zolang de instelling nog niet beschikt over een positieve instellingstoets kwaliteitszorg. Zodra de instellingstoets is verkregen, wordt de accreditatietermijn verlengd naar zes jaar (artikel 18.32c, vierde lid, van de WHW).

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel *)
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidings specifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	V
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	G
Eindoordeel		V

*) De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E). Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Docent-student ratio	Gemiddeld 1:10,4																																				
Kwalificatie docenten	7,1 % PhD 50 % wo-ma 0 % wo-ba 0 % hbo-ma 50 % hbo-ba 0% lager dan hbo-ba																																				
Studielast	40 uur per week																																				
Contacturen	Propedeuse voltijd: 32% (excl. Stage) Tweede jaar voltijd: 33% Derde jaar voltijd: 28% (excl. Stage) Vierde jaar voltijd: 28% (excl. Afstuderen)																																				
Rendement	<p>Rendement Propedeusediploma binnen 2 jaar: variërend tussen 70 en 80% Diplomarendement binnen 4 jaar: variërend tussen ca. 51% en 57% in de periode vanaf 2003 Diplomarendement na langer dan 4 jaar: variërend tussen ca. 59% en 67% in dezelfde periode.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Jaar</th> <th>Gestart</th> <th>Gestopt</th> <th>Percentage</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2003-2004</td> <td>51</td> <td>11</td> <td>21,6</td> </tr> <tr> <td>2004-2005</td> <td>83</td> <td>14</td> <td>16,9</td> </tr> <tr> <td>2005-2006</td> <td>80</td> <td>26</td> <td>32,5</td> </tr> <tr> <td>2006-2007</td> <td>72</td> <td>15</td> <td>20,9</td> </tr> <tr> <td>2007-2008</td> <td>67</td> <td>15</td> <td>22,4</td> </tr> <tr> <td>2008-2009</td> <td>71</td> <td>11</td> <td>15,5</td> </tr> <tr> <td>2009-2010</td> <td>86</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>2010-2011</td> <td>88</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	Jaar	Gestart	Gestopt	Percentage	2003-2004	51	11	21,6	2004-2005	83	14	16,9	2005-2006	80	26	32,5	2006-2007	72	15	20,9	2007-2008	67	15	22,4	2008-2009	71	11	15,5	2009-2010	86	-	-	2010-2011	88	-	-
Jaar	Gestart	Gestopt	Percentage																																		
2003-2004	51	11	21,6																																		
2004-2005	83	14	16,9																																		
2005-2006	80	26	32,5																																		
2006-2007	72	15	20,9																																		
2007-2008	67	15	22,4																																		
2008-2009	71	11	15,5																																		
2009-2010	86	-	-																																		
2010-2011	88	-	-																																		

Pagina 8 van 8 **Bijlage 3: panelsamenstelling**

- mr. K.S. Visscher, (AeQui), voorzitter panel;
- ir. H.A. Oostindie, senior researcher Rural Sociology Wageningen University;
- ir. B. Wubben, landschapsarchitect, onder andere in dienst van Stadsontwikkeling Rotterdam;
- G. Buis BHe, trainer en gastdocent (domein gezondheidszorg);
- A. Moonen BSc, student masteropleiding Sociale Geografie aan de Radboud Universiteit Nijmegen.